

8. FEBRUAR 2018

MØDEREFERAT

Forum Aftagerpanelet for Engerom

Møde afholdt 7. februar, 2018

Sted 24.2.62

Referent Anne Kjølby

EMIL HOLMS KANEL 6
2300 KØBENHAVN S

DIR 3533 0099

anneby@hum.ku.dk

Til stede

Karen Hoby Skanning, Per Lindegaard Hjort, Anna Vestergård Jacobsen, Ivar Ørnby, Anna Jansdorf, Kirsten Kragh, Karin Kragshave, Jørgen Staun, Elsebeth Austin, Rico Birkedal Nielsen, Esther Kamille Hjorth, Karoline Rastenni, Camilla Hornstrup Bengtsson og referent Anne Kjølby.

Dagsorden

1. Velkomst v. studienævnsformand Jørgen Staun
2. Status på Engerom v. studieleder Kirsten Kragh
 - Orientering om nye faglige profiler for BA-uddannelser på Københavns Universitets hjemmeside.
 - Orientering om nye uddannelsesmuligheder.
3. Kompetenceprofiler i nye BA-studieordninger (2019)
 - Diskussion om kompetencer for studerende med en bachelor fra Engerom
4. Sprogindlæring på første semester
 - Hvordan lærer vi de studerende sprog? Øget fokus på at styrke de fire færdigheder (lytte, læse, tale og skrive).
5. Fagelementet oversættelse

- Oversættelse som redskab til sprogindlæring eller som selvstændigt genstandsfelt / fagelement set fra et aftagerperspektiv.
- 6. Den nationale sprogstrategi
- 7. Fastlæggelse af næste møde
- 8. Eventuelt

Ad 1) Velkomst samt præsentationsrunde

Jørgen Staun byder velkommen og giver derefter Elsebeth Austin ordet for at hun kan fortælle lidt om udpegningen til KU's repræsentantskab. Hun skal til første møde 19. februar og har indtil videre kun fået tilsendt vedtægterne. Repræsentantskabet er formodentlig en del af en mere synlig proces omkring KU's strategi. Vedtægterne er et forsøg på at beskrive KU som helhed – herunder alle de underorganer og udvalg, der eksisterer.

Ad 2) Status på Engerom v. studieleder Kirsten Kragh

Instituttet har fortsat udfordringer med at rekruttere de rigtige studerende, fastholde dem, give dem de rigtige uddannelser og hjælpe dem til job. Det vi har mest fokus på i øjeblikket er at udvikle de nye bacheloruddannelser. Alle vores udviklingsprojekter i øjeblikket drejer sig meget om output. Derfor er aftagerpanelets ideer meget nyttige.

Fokus på at rette vores uddannelser mod et arbejdsmarked. Vi arbejder på at formalisere en kandidatuddannelse der giver mulighed for at specialisere sig som jura-lingvist med henblik på arbejde i EU's domstole samt tolkeuddannelser og en mulig certificering. Herunder kommer også Interkulturelle Markedsstudier, som dog ikke helt har fået den søgning, vi havde håbet på. Vi er dog i gang med en omstrukturering af uddannelsen – formodentlig med et fast tilvalg på CBS men resten Engerom. Vi taler også med CBS om andre samarbejdsprojekter i forhold til erhvervssprog.

Der kommer generelt færre unge, så der vil komme færre på uddannelserne, også som følge af dimensioneringen. Instituttet forventer sig en del af det kommende karakterkrav på 6, som dog vil betyde at vi kun får ét hold på fransk og tysk, men til gengæld forhåbentligt mere fokuserede og kvalificerede studerende.

Til sidst kan det nævnes, at der er kommet nye sider på studier.ku.dk – ændringer er mest synlige under faglig profil og job: Aftagerpanelet er positive over for de nye profiler – de passer godt sammen med gymnasieskolens karrierelæring. Dog var panelet enige om, at beskrivelsen

af instituttets tre profiler på kandidatuddannelser ligger lidt underligt under jobmuligheder.

SIDE 3 AF 7

Ad 3) Kompetenceprofiler i nye BA-studieordninger (2019)

Aftagerpanelet er enig om, at der nogenlunde skal stå det samme i kompetenceprofilerne – ellers står de i modsætning til hinanden.

Diskussionen gik bl.a. på følgende: Nogle steder står der *grundlæggende viden* – andre steder står der kun *viden*. Hvad er *korrekthed*? Og er *avanceret* det modsatte af *grundlæggende*. Profilerne behøver ikke nødvendigvis at være alt for eksplicite, da de fleste arbejdsgivere godt kan vurdere hvad *kompliceret*, *højt niveau* og lignende dækker over.

Det at *tale*, *skrive*, *læse* og *forstå* fremmedsproget virker ikke konkret. Dog virker det at *oversætte* meget konkret, så det virker lidt modstridende. Aftagerpanelet påpeger, at jo flere specifikke punkter, vi laver, jo flere bindinger kommer der formodentlig også i selve studieordningen.

Kompetencepunkterne virker ret ambitiøse i forhold til at det kun er bachelorniveau. Der burde måske være en større differentiering mellem bachelor og kandidat. Man kunne overveje at indsætte noget om interkulturel kommunikation.

Specifikke kommentarer til **engelsk**: Her står der ikke så meget eksplicit om det sproglige niveau. Der blev stillet spørgsmål til, hvordan studerende opnår kompetencer i at udnytte sin sproglige viden i forbindelse med oversættelsesopgaver, undervisning i engelsk som fremmedsprog, sproglig rådgivning og anden tekst-, medie- og kulturbehandling. Den er lidt tung i forhold til de andre punkter. Panelet udtrykte overraskelse over, at engelsk-studerende skal kunne oversætte *ikke-tekniske* tekster – dækker det også jura, økonomi og andet?

Specifikke kommentarer til **spansk**: Aftagerpanelet diskuterede lidt om formuleringen *højt niveau* skal kvalificeres. Det er lidt upræcist, hvad det er i forhold til. Den spanske er markant anderledes end de andre. Den bruger kortere formuleringer, mere specifikke ord – f.eks. ordet *datamateriale*. Den ligner næsten en lærerplan fra gymnasiet. Den behøver ikke at være så konkret, så det bliver en spændetrøje – dog skal den være brugbar for undervisere og studerende.

Specifikke kommentarer til **italiensk**: Her står der kun *tale* og *forstå* men ikke *skrive* og *læse*.

Specifikke kommentarer til **fransk**: Anvendelsesrelaterede problemer – hvad refererer det til? Det er sådan set spændende, hvis der tages sigte på det anvendelsesorienterede men hvorfor står det ikke i alle?

Generelle kommentarer: Man kunne godt inkorporere geopolitik, interkulturel kommunikation og f.eks. globalisering lidt mere i uddannelserne. De studerende har interessen i det, men der bliver færre og færre muligheder for videregående uddannelser inden for disse emner.

Det at profilere uddannelserne er en rigtig god ide ifølge panelet. Instituttet arbejder på at lave et spor, der er mere erhvervsprogligt. Man kunne også overveje at udbyde nogle fælles valgfag på fjerde semester, som kunne være mere erhvervsrettede – f.eks. didaktik, erhvervsprog, oversættelsesteori og andet.

Panelet diskuterede desuden, om der skal sættes en kvantificerbar måling på det sproglige niveau – f.eks. fra den europæiske referenceramme. Samme spørgsmål kunne også gøre sig gældende i forhold til adgangskravene – kan man kræve, at ansøgere skal have et specifikt sprogligt niveau og ikke kun et generelt gennemsnit? Aftagerpanelet udtrykte slutteligt bekymring over historien om en studerende, som ville dygtiggøre sig og tog til Tyskland efter endt bacheloruddannelse men endte så med at miste retskravet og kunne efterfølgende ikke komme ind på kandidatuddannelsen.

Ad 4) Sprogindlæring på første semester

Der er to fokuspunkter for instituttet i dette: 1) læsefærdighed (hvordan læser jeg en tekst) og 2) mundtlig sprogfærdighed (hvordan taler jeg om den tekst). Det er vigtigt, at den første tid på studiet bruges på at tale sproget og bruge det i forskellige sammenhænge. De skal bruge fremmedsproget så meget som muligt i et trygt rum og det skal være legitimt at lave fejl.

Det er ifølge panelet dog lidt bekymrende, at universiteterne skal lave denne øvelse – det burde være noget de studerende kom med fra gymnasiet. Et forslag kunne være at have en ældre studerende som en form for instruktør, f.eks. i forbindelse med litteraturkursus – som kunne tale med studerende om hvorfor en tekst er svær, deciderede gloser og andet? Det kan være en fordel at tage udgangspunkt i litteratur, da man så har et narrativt univers, man kan tale om – det kan være godt for udviklingen af den mundtlige sprogfærdighed.

Nogle gange udprøves sprogfærdighed uden undervisning – i hvert fald på engelsk. Der skal dog ifølge panelet være reel sprogtræning. Det at læse og

skrive bliver ofte den største del af uddannelsen, men man kunne sagtens træne mundtlighed meget tidligere. Der skal desuden være en synlig progression i sprogudviklingen. Sproget skal bruges i en fag-faglig sammenhæng. På CBS træner man professionel kommunikation, hvor man f.eks. lærer en tale udenad i fem minutter. Dette giver bonus i forhold til sprogindlæring.

Man kan også bruge *streaming* i forhold til sprogindlæring – genstanden for sprogindlæringen behøver ikke alene at være en akademisk tekst. Serier kan sagtens være et godt sprogindlæringsværktøj – det giver også indblik i kultur og andet. Man kunne godt opfordre de studerende til at bruge det mere i fritiden – hvis det fanger, behøver der ikke være en decideret udprøvning. Medlemmer af panelet foreslår en decideret liste til de studerende for at synliggøre diverse muligheder.

Grupper kan godt arbejde på tværs af sproglige niveauer f.eks. omkring en tekst. Man kan arbejde hen imod mundtlige præsentationer.

Indholdsmæssigt skal det ikke være for tungt. Hvis man taler med indfødte spaniere, undrer de sig f.eks. over, at man læser så meget om borgerkrigen på bacheloruddannelsen på spansk. Man kunne overveje, om visse emner på vores uddannelser er overeksponerede.

Panelet konkluderede med at tale lidt om *de to T'er – tryghed og træning*. Studerende på første semester vil gerne tale i mindre grupper – det kan være lidt grænseoverskridende at tale foran en hel klasse. Man kan bruge sprogambassadører – det kunne være unge, som arbejder i Danmark og har fremmedsproget som modersmål. Man kan også bruge andre fagligheder – f.eks. skuespillere, Exchange studerende og andet. Skriftlig og mundtlig sprogfærdighed skal vægtes højt og en udprøvning af det sproglige er nødvendig. Men man er nødt til at tale om noget – det skal være to separate karakterer – ellers bliver det bare tørsvømning. Et enigt aftagerpanel vil gerne have denne udprøvning.

Ad 5) Fagelementet oversættelse

Elementet er vigtigt for at lære sprog – det er her, vi kigger bag om sproget og har overvejelser om stilistisk, genre osv. Alt dette er vigtigt, men det er mindst lige så vigtigt at lave oversættelsesrevision, oversættelseskritik og andet. Der er mange forskellige oversættelsestraditioner, men det er vigtigt at få nogle redskaber til at skelne.

Udviklingen går i retning af, at teknologien kan overtage oversættelse. Måske skulle man italesætte det mere i undervisningen, hvorfor teknologien ikke alene kan gøre det – der er andre vigtige perspektiver i oversættelse.

Dette kan være kulturelle, sociale og andre. I EU er det essentielt at forstå konteksten, historien bag, kilderne og de korrekte referencer. Hvis ikke, dumper en oversættelse. Man kan dog godt bruge maskinoversættelse, men så skal der i høj grad arbejdes videre med teksten.

Man kunne godt lære de studerende mere om de tekniske hjælpemidler – det er også en kompetence. Kandidater efterlyser ofte IT-kompetencer.

Virkeligheden er, at man bruger hjælpemidler i oversættelse. Det er vigtigt at fokusere på, at brug af hjælpemidler ikke er negativt – de skal bare bruges korrekt. På den måde kommer der mere fokus på sprogforståelsen og ikke kun ord-til-ord oversættelse. Vi er nødt til at være meget åbne over for denne teknologi.

I øjeblikket er vi meget teoretiske i tilgangen til oversættelse. Det skal også kobles sammen med praksis. Det er godt at forstå teknikken bag, men man forstår teorien meget bedre, hvis man kender til praksis – omvendt forstår man også praksis bedre, hvis man kender teorien overordnet. Der mangler dog generelt tid til træning.

Eksamensafvikling: Samarbejde og peer-review er godt i løbet af undervisningen men ikke til eksamen. Det kan være svært for de studerende at skelne. Man kunne måske forsøge med en gruppeeksamen, hvor studerende arbejder sammen om en oversættelse. Det er faktisk en styrke at kunne samarbejde om en opgave – eller måske et samarbejde omkring den teoretiske del af oversættelse.

Panelet konkluderede at man under ingen omstændigheder skal gå væk fra oversættelse – det skal både være et redskab og en selvstændig disciplin.

Ad 6) Den nationale sprogstrategi

Strategien indeholder hovedsageligt en italesættelse af en række problemer og udfordringer mere end konkrete løsningsforslag. Det ser dog ud til, at professionshøjskolerne skal have et fagligt løft og universiteterne skal have et pædagogisk og didaktisk løft. I referencegruppen var der et stort fokus på hele fødekæden. Der er dog ikke stillet deciderede krav til fødekæden i strategien. Måske kunne universiteterne byde mere ind med kompetenceudvikling af lærere i grundskolen og gymnasiet. Eller måske skal pengene bruges på at give fremmedsprog en helt anden status end det har nu. Der er mange muligheder. Det nytter dog ikke noget at lave gode sproguddannelser, hvis de studerende ikke vil komme til dem.

Fra generalist til sprogspecialist – hvad kan vi gøre for at udvikle dette? Der er gode muligheder for at samarbejde mellem de forskellige universiteter, og

det er måske bedre at have nogle stærke forskningsmiljøer ét sted end to mindre steder. Der kommer formodentligt en plan i løbet af foråret, som går på hvordan arbejdet skal deles – tematisk, regionsmæssigt eller hvordan? Gruppen som arbejdede med dette har anbefalet noget andet – de ønskede krav til grundskolerne om at udbyde mindst to sprog. Her på instituttet vil vi gøre meget for at få indflydelse på læreruddannelserne. F.eks. kunne lærere med et sprogfag nøjes med to fag i stedet for fire.

Ad 7) Fastlæggelse af næste møde

Næste møde bliver d. 30. januar 2019.

Ad 8) Eventuelt

Der vil komme en del ud i høring via mail i løbet af sommeren – bl.a. de nye bachelorordninger.

Der er igen brug for aftagerpanelet i forbindelse med kandidatstudiestarten. Alle der har lyst til at bidrage er meget velkomne.

Aftagerpanelet vil meget gerne have, at kandidatforeningerne er mere synlige – både på instituttets hjemmeside og på KUBULUS.